

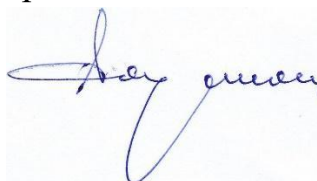
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

к.е.н., доцент

Сергій КАРМАН

31 серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Бізнес-статистика в туризмі»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр»

зі спеціальності **242 «Туризм»**

(на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст»)

факультет економіки та бізнесу

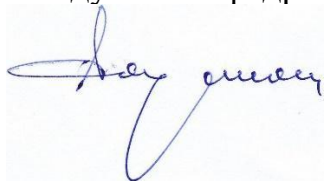
2021-2022 н.р.

Васильченко О.О. Робоча програма дисципліни «Бізнес-статистика в туризмі» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст») – Мелітополь : ТДАТУ, 2021. – 13 с.

Розробник: Васильченко О.О., ст. викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри бізнес-консалтингу та міжнародного туризму

Протокол від «31» серпня 2021 року № 1
Завідувача кафедри економіки і бізнесу

 Сергій КАРМАН

«31» серпня 2021 року

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 242 «Туризм» за ОПП «Туризм» (на основі повної загальної середньої освіти та ОКР «Молодший спеціаліст»)

Протокол від « 02» вересня 2021 року № 1

Голова

Анна КОСТЯКОВА

« 02» вересня 2021 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань: <u>24 Сфера обслуговування</u>	Вибіркова компонента	
Загальна кількість годин – 90 годин	Спеціальність: <u>242 «Туризм»</u>	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		3 (2с)	6-й (4-й)
Тижневе навантаження: - аудиторних занять – 4 год.; - самостійна робота студента – 3 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	26 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	26 год.
		Семінарські заняття	
		Самостійна робота	38 год.
		Форма контролю: диференційований залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни є формування у студентів умінь та компетенцій для забезпечення ефективного використання статистичної інформації з урахуванням досягнень науково-статистичної теорії та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог ефективного менеджменту.

Завданнями дисципліни є вивчення методів кількісного вимірювання масових явищ і процесів в економіці, організації збирання статистичної інформації, її підготовки до аналізу, проведення аналізу та узагальнення результатів.

Предметом дисципліни є методологія розрахунків статистичних показників, що характеризують діяльність економічних суб'єктів.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

Інтегральної компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки..

Загальних компетентностей:

- ЗК04. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
- ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми
- ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії
- ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно

Спеціальних (фахових) компетентностей:

- ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності
- ФК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ФК4. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління
- ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів
- ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал
- ФК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку
- ФК16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу

Програмних результатів навчання:

- РН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.
- РН8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.
- РН9. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.
- РН10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).
- РН13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.
- РН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.
- РН20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.
- РН21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

- *soft skills*   здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; підвищення економічної культури та ерудиції фахівців: оволодіння науковими ідеями та практичними здобутками в цій сфері

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ БІЗНЕС-СТАТИСТИКИ

Тема 1. Предмет і метод бізнес-статистики. Статистичне спостереження [2. С. 6-19]; [3. С. 5-22]; [4. С. 6-10]; [6. С. 5-45]; [7. С. 7-22]; [8. С. 1-20];

Статистика як вид практичної діяльності. Статистика як галузь наукових знань. Чинники формування та розвитку статистики. Об'єкт статистики. Предмет статистики. Складові статистики як багатогалузевої науки. Статистична закономірність. Статистична сукупність. Закономірність розвитку. Закономірність розподілу елементів сукупності. Закономірності структурних зрушень. Закономірності зв'язку між явищами. Ознака. Варіація. Кількісні ознаки. Атрибутивні ознаки. Номінальна шкала. Порядкова (рангова) шкала. Метрична шкала. Дискретна ознака. Неперервна ознака. Статистичний показник. Статистична методологія. Статистичне дослідження. Статистичний ряд. Ряд розподілу. Ряд динаміки. Статистична таблиця. Статистичні графіки.

Інформація. Інформаційне забезпечення. Статистичне спостереження. Первинне спостереження. Вторинне спостереження. Статистичні дані. Вимоги до статистичних даних. Етапи статистичного дослідження. План статистичного спостереження. Мета спостереження. Об'єкт спостереження. Одиниця сукупності. Одиниця спостереження. Програма спостереження. Статистичний інструментарій. Статистичний формуляр. Види та способи реєстрації даних. Суб'єкти статистичних спостережень. Час спостереження. Місце спостереження. Період спостереження. Види контролю даних обстежень. Види помилок. Організаційні форми спостереження. Спеціально організовані спостереження. Статистичний реєстр. Види статистичних реєстрів. Класифікація статистичних спостережень.

Тема 2. Зведення і групування статистичних матеріалів. Статистичні таблиці [2. С. 20-36]; [3. С. 23-33]; [4. С. 11-27]; [6. С. 45-65, 296-301]; [7. С. 23-31, 64-91]; [8. С. 21-41]

Статистичне зведення. Макет статистичної таблиці. Форми обробки даних зведення. Групувальна ознака. Статистичний стандарт. Структурне групування. Типологічне групування. Аналітичне групування. Інтервал. Принципи формування інтервалів. Просте, комбіноване та вторинне групування. Підмет та присудок статистичної таблиці. Види статистичних таблиць. Вимоги до оформлення статистичних таблиць. Статистичні графіки.

Тема 3. Теорія статистичних показників [2. С. 37-78]; [3. С. 34-46]; [4. С. 28-38]; [6. С. 66-86]; [7. С. 92-118]; [8. С. 41-59]

Статистичний показник. Модель статистичного показника. Класифікація статистичних показників та їх види. Абсолютна величина. Види вимірників абсолютних величин. Відносна статистична величина. База порівняння. Відносна величина динаміки. Відносна величина просторових порівнянь. Відносна величина порівняння зі стандартом. Відносна величина структури. Відносна величина координатії. Відносні величини інтенсивності. Середня величина. Середня арифметична, гармонійна, геометрична, квадратична. Групова середня.

Тема 4. Ряди розподілу. Аналіз варіації та форми розподілу [2. С. 79-145]; [3. С. 47-66]; [4. С. 39-44]; [6. С. 87-157]; [7. С. 119-161]; [8. С. 59-88]

Поняття про ряди розподілу, їх види. Щільність розподілу. Форми розподілу. Момент розподілу. Концентрація розподілу. Графічне зображення рядів розподілу: полігон, гістограма, кумулята, огіва, показникова крива, крива Парето, антимода. Структурні середні: мода, медіана, квартилі, квінтилі, децилі, перцентилі. Основні показники варіації. Показники розмаху: варіаційний розмах, децильний розмах, квартильний розмах. Показники, що характеризують відхилення від середнього рівня: середнє лінійне відхилення, середньоквадратичне відхилення, дисперсія. Відносні показники: відносний квартильний розмах, лінійний коефіцієнт варіації, коефіцієнт варіації.

Тема 5. Вибіркове спостереження [2. С. 146-169]; [3. С. 116-124]; [6. С. 259-296]; [7. С. 162-186]; [8. С. 158-174]

Вибіркове спостереження. Переваги вибіркового спостереження. Вибіркові дані. Вибірковий метод. Мета та завдання вибірки. Репрезентативні вибірки. Способи відбору у вибіркову сукупність. Помилка вибірки. Способи визначення помилки вибору. Види середніх помилок. вибірки. Види граничних помилок вибірки. Організація вибіркового спостереження.

Тема 6. Індексний метод аналізу [2. С. 220-237]; [3. С. 103-115]; [4. С. 59-64]; [6. С. 235-258]; [7. С. 239-256]; [8. С. 140-158];

Загальні поняття про індекси. Індивідуальні та зведені індекси. Індекс Ласпейреса. Індекс Пааше. Середні форми зведених індексів. Зведені індекси в аналізі послідовних тимчасових періодів. Базові та ланцюгові індекси. Індексний аналіз впливу структурних змін. Індекс змінного складу. Індекс фіксованого складу. Індекс структурних зрушень.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЇХ ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Тема 7. Наочне подання статистичних даних [6. С. 301-314]; [7. С. 32-57]; [9. С. 174-200]

Статистичні графіки. Поле графіка. Графічний образ. Просторові орієнтири. Масштабні орієнтири. Масштаб графіка. Масштабна шкала. Експлікація графіка: заголовок графіка, написи вдовж масштабних шкал, пояснювальні написи окремих елементів графічного образу. Класифікація статистичних графіків за загальним призначенням: аналітичні, ілюстративні, інформаційні. Класифікація статистичних графіків за видом поля графіку: діаграми, статистичні карти. Класифікація статистичних графіків за формою графічного образу: лінійні, плоскі, об'ємні, точкові, зображувальні (фігурні). Класифікація статистичних графіків за типом шкали: арифметичні, функціональні, криволінійні. Діаграма. Діаграми порівняння: стовпчикова, стрічкова, квадратна, кругова, фігурна. Діаграми структури: кругова секторна, стовпчикова, стрічкова (смугова). Діаграми динаміки: лінійна, стовпчикова чи фігурна, радіальна (пелюсткова). Діаграми взаємозв'язку: точкова, лінійна. Діаграми розподілу сукупностей: полігон, гістограма, кумулятивні криві. Знаки Вазара: простий, складний. Статистична карта. Картограма: фоновна, точкова, ізолінійна. Картодіаграма.

Тема 8. Методологічні аспекти оцінки швидкості та інтенсивності зміни бізнес-процесів [3. С. 81-83]; [6. С. 204-210]; [7. С. 187-198]; [8. С. 118-123]; [9. С. 114-140]

Динаміка. Ряди динаміки. Ряди динаміки за ознакою часу: інтервальні (періодичні), моментні. Ряди динаміки за формою подання рівнів: ряди абсолютних, відносних і середніх величин. Ряди динаміки за відстанню між датами або інтервалами часу: повні, неповні. Середній рівень інтервального ряду динаміки з рівними інтервалами. Середній рівень моментного ряду динаміки з рівними інтервалами. Середній рівень моментного або інтервального ряду динаміки з нерівними інтервалами. Порівнювальний показник. База порівняння. Базисний рівень. Поточний рівень. Базисний показник. Ланцюговий показник. Абсолютний приріст. Темп зростання. Темп приросту. Абсолютне значення 1% приросту. Узагальнюючі показники інтенсивності динаміки: середній абсолютний приріст, середній темп зростання, середній темп приросту, середнє абсолютне значення 1% приросту.

Тема 9. Моделювання основних тенденцій і закономірностей бізнес-процесів [3. С. 83-102]; [5. С. 65-78]; [6. С. 211-235]; [7. С. 119-216]; [8. С. 136-155]

Тенденція (тренд). Приведення системи взаємозв'язаних рядів динаміки до однієї основи. Зімкнення рядів динаміки. Коефіцієнт випередження. Коефіцієнт прискорення. Метод укрупнення інтервалів. Метод згладжування за допомогою ковзної середньої. Тричленна ковзна. П'ятичленна ковзна. Чотиричленна ковзна. Аналітичне вирівнювання способом найменших квадратів. Рівняння прямої. Рівняння параболи.

Інтерполяція. Екстраполяція. Найпростіші методи прогнозування: прогнозування в припущенні абсолютної незмінності значень попередніх рівнів, метод прогнозування на основі середнього рівня ряду, прогнозування методом середнього абсолютного приросту. Точковий прогноз. Довірчий інтервал прогнозу. Середня квадратична помилка середньої. Середньоквадратичне відхилення. Залишкова дисперсія.

Сезонні коливання («сезонні хвилі»). Тренд-сезонні (сезонні ряди динаміки). Правила розрахунку коефіцієнтів сезонності: ряд динаміки не має загальної тенденції розвитку або вона є невеликою, ряд динаміки має загальну тенденцію, і вона визначена або методом ковзного середнього, або методом аналітичного вирівнювання. Коефіцієнт сезонності.

Тема 10. Моделювання зв'язкових часових рядів [2. С. 170-194]; [3. С. 67-80]; [4. С. 45-58]; [5. С. 48-52]; [6. С. 158-203]; [7. С. 217-238]; [9. С. 88-113]

Автокореляція. Коефіцієнт кореляції. Автокореляційна функція. Критерій Дарбіна-Уотсона. Гіпотеза про наявність автокореляції. Способи виключення автокореляції: заснований на використанні, так званих, послідовних або кінцевих різниць; за відхилень емпіричних значень від вирівняних по тренду; метод Фріша-Воу. Мультиколінеарність. Кореляційно-регресійний аналіз. Рівняння регресії Лінія регресії. Коефіцієнт регресії. Критерій Ст'юдента. Коефіцієнт детермінації. Спосіб найменших квадратів. Лінійне рівняння з двома незалежними змінними

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			Годин			балів
			лекції	ПР	СРС	
Змістовий модуль I. Загальні основи бізнес-статистики						
1	Лекція 1	Предмет і метод бізнес-статистики. Статистичне спостереження	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 1	Предмет і метод бізнес-статистики. Статистичне спостереження	-	2	-	4,0
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	3	1,4

2	Лекція 2	Зведення та групування статистичних даних	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 2	Зведення та групування статистичних даних	-	2	-	4,0
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	3	1,4
3	Лекція 3	Теорія статистичних показників	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 3	Теорія статистичних показників	-	2	-	4,0
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	3	1,4
4	Лекція 4	Ряди розподілу. Аналіз варіації та форми розподілу	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 4	Ряди розподілу. Аналіз варіації та форми розподілу	-	2	-	3,5
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	3	1,4
5	Лекція 5	Вибіркове спостереження	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 5	Ряди розподілу. Аналіз варіації та форми розподілу	-	2	-	3,5
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	3	1,4
6	Лекція 6	Індексний метод аналізу	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 6	Вибіркове спостереження	-	2	-	4,0
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	3	1,5
7	Практичне заняття 7	Індексний метод аналізу	-	2	-	4,0
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	3	1,5
8,9	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 – 47 год.			12	14	21	50
7	Лекція 7	Наочне подання статистичних даних	2	-	-	0,5
10	Лекція 8	Методологічні аспекти оцінки швидкості та інтенсивності зміни бізнес-процесів	2	-	-	0,25
	Практичне заняття 8	Наочне подання статистичних даних	-	2	-	4,5
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	2,8	1,7
11	Лекція 9	Методологічні аспекти оцінки швидкості та інтенсивності зміни бізнес-процесів	2	-	-	0,25
	Практичне заняття 9	Методологічні аспекти оцінки швидкості та інтенсивності зміни бізнес-процесів	-	2	-	4,5
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	2,8	1,7

12	Лекція 10	Моделювання основних тенденцій і закономірностей бізнес-процесів	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 10	Моделювання основних тенденцій і закономірностей бізнес-процесів	-	2	-	4,5
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	2,8	1,7
13	Лекція 11	Моделювання періодичної компоненти бізнес-процесів	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 11	Моделювання періодичної компоненти бізнес-процесів	-	2	-	4,5
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	2,8	1,7
14	Лекція 12	Моделювання зв'язкових часових рядів	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 12	Моделювання зв'язкових часових рядів	-	2	-	4,5
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	2,9	1,7
15	Лекція 13	Прогнозування тенденцій в бізнес-процесах	2	-	-	0,5
	Практичне заняття 13	Прогнозування тенденцій в бізнес-процесах	-	2	-	4,5
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	2,9	1,5
16,17	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 2 – 43 год.			14	12	17	50
Всього з навчальної дисципліни – 90 годин						100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ № 1

1. Статистика як наука і галузь практичної діяльності
2. Основні категорії статистики
3. Поняття про статистичне спостереження і його завдання
4. Основні організаційні форми, види і способи статистичного спостереження
5. Помилки статистичного спостереження і способи контролю добутих даних
6. Зміст і завдання статистичного зведення.
7. Зміст і завдання статистичних групувань.
8. Види статистичних групувань
9. Необхідність створення системи групувань, та основні вимоги до них.
10. Статистичні показники: сутність, основні ознаки, функції
11. Абсолютні показники
12. Відносні показники
13. Середні показники
14. Поняття про ряди розподілу, їх види
15. Графічне зображення рядів розподілу
16. Структурні середні

17. Показники розмаху
18. Показники, що характеризують відхилення від середнього рівня
19. Відносні показники варіації.
20. Поняття про вибіркове спостереження та його основні завдання
21. Основні умови наукової організації вибіркового спостереження
22. Методи і способи відбору одиниць у вибіркочуву сукупність
23. Знаходження середньої і граничної помилок та необхідної чисельності для різних видів вибірок
24. Загальні поняття про індекси
25. Середні форми зведених індексів
26. Зведені індекси в аналізі послідовних тимчасових періодів
27. Індексний аналіз впливу структурних змін

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ № 2

1. Статистичні таблиці
2. Статистичні графіки та їх класифікація
3. Діаграми
4. Статистичні карти
5. Сутність та основні види рядів динаміки
6. Аналітичні показники ряду динаміки
7. Середні показники рядів динаміки
8. Порівняльність рівнів і змикання рядів динаміки
9. Особливості статистичного аналізу одновимірних часових рядів по компонентам
10. Методи виявлення тенденції часового ряду
11. Методи оцінки типу тенденції
12. Моделі тенденції бізнес-процесів
13. Вибір форми тренду
14. Методи виявлення сезонної компоненти
15. Моделі сезонних коливань
16. Причинність, регресія, кореляція
17. Парна та множинна регресія
18. Параметричні методи вивчення зв'язку
19. Прийняття рішень на основі рівнянь регресії. Методи вивчення зв'язку якісних ознак
20. Рангові коефіцієнти зв'язку
21. Найпростіші методи прогнозування
22. Прогнозування на основі екстраполяції тренду
23. Прогнозування з урахуванням дисконтування інформації
24. Прогнозування на основі кривих зростання
25. Прогнозування рядів динаміки, що не мають тенденції
26. Прогнозування багатомірних часових рядів
27. Оцінка точності й надійності прогнозів

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бізнес-статистика: навч. посібник / [Матковський С. О., Гринькевич О.С., Вдовин М. Л., Вільчинська О.М., Марець О.Р., Сорочак О.З.] – К. : Алерта. – 280 с.
2. Єріна А.М. Статистика: підручник. / А.М. Єріною – К. : Знання. – 2009. – 484 с.
3. Горошанська О.О. Статистика: Практикум. / О.О. Горошанська. – Харк. держ. Університет харчування та торгівлі. – Харків, 2017.– 133 с.
4. Кущенко О.І. Статистика туризму: Економічна статистика: навчальний посібник / За ред. В.М. Соболева. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна. – 2017.
5. Милашко О. Г. Статистика туризму. Навчальний посібник / О.Г. Милашко. – Одеса: ОДЕУ, ротапринт, 2010. – 168 с.
6. Опря А. Т. Статистика (модульний варіант з програмованою формою контролю знань). Навч. посіб. / А.Т. Опря. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 448 с
7. Педченко Г. П. Статистика: Навчальний посібник / Г. П. Педченко. — Мелітополь : Колор Принт, 2018. – 266 с.
8. Підгорний А. З., Милашко О. Г. Статистика туризму: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2014. 204 с.
9. Ткач Є.І., Сторожук В.П. Загальна теорія статистики: підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. [3-тє вид.] К.: Центр учбової літератури, 2009. 442 с.

Додаткова:

1. Вашків П.Г., Теорія статистики: Навчальний посібник / П.Г. Вашків, П.Л. Пастер, В.П. Сторожук, Є.І. Ткач. – К. : Либідь, 2001. – 320 с.
2. Височан, О. С. Співвідношення понять «подорожуючий», «відвідувач» і «турист»: міжнародний обліково-статистичний підхід. Бізнесінформ. 2013. № 3. С. 200-206.
3. Горкавий В.К. Статистика: Навчальний посібник. / В.К. Горкавий. – К. : Алерта, 2012. – 608 с.
4. Ковтун Н.В. Теорія статистики: курс лекцій, практикум / Н.В. Ковтун. – К. : ІМЕКС, 2007. – 276 с.
5. Ковтун Н.В. Теорія статистики: підручник / Н.В. Ковтун. – К. : Знання, 2012. – 399 с.
6. Кущенко О.І. Статистика туризму: навчально-методичний посібник для студентів напрямів підготовки 6.030506 “Прикладна статистика” та 6.140103 “Туризм”. / О.І. Кущенко. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2014. – 74 с.
7. Кущенко О.І. Статистика туризму: навчально-методичний посібник. / О.І. Кущенко. – Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. – 79 с.
8. Лугінін О.С. Статистика: Підручник. / О.С. Лугінін. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 608 с.
9. Мазуренко В.П. Теорія статистики: Навчальний посібник / В.П. Мазуренко. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2006. – 232 с.

10. Мармоза А.Т. Практикум з статистики: Навчальний посібник / А.Т. Мармоза. – К.: Кондор, 2005. – 512 с.
11. Мармоза А.Т. Статистика: Підручник / А.Т. Мармоза. – К. : Ельга, КНТ, 2009. – 896 с.
12. Матковський С.О., Статистика: Навчальний посібник / Л.І. Гальків, О.С. Гринькевич, О.З. Сорочак. – Львів : "Новий Світ", 2009. –430 с.
13. Милашко О. Г. Особливості статистичного спостереження в сфері туризму. Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський нац. екон. ун-т. Одеса, 2011. Вип. 3 (43). С. 367-374.
14. Моторин Р.М., Чекотовський Е.В. Статистика для економістів: навч. посіб. / Р.М. Моторин, Е.В. Чекотовський. – К.: Знання, 2009. – 430 с.
15. Статистика: підручник / С.С. Герасименко та ін. – 2-ге вид. перероб. і доп.– К. : КНЕУ, 2000. – 467 с.
16. Статистична інформація. Державна служба статистики України; за ред. О.Г. Осауленко. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
17. Статистична інформація. Веб-сайт статистики ООН. URL: <http://www.unisystem.org>
18. Статистична інформація. Веб-сайт Державної служби туризму і курортів. URL: <http://www.tourism.gov.ua/ua/>
19. Ткач Є.І. Загальна теорія статистики: Підручник / Є.І. Ткач. – Тернопіль : Лідер, 2004. – 388 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua>
www.zakon.gov.ua – Законодавство України;
www.rada.gov.ua – Верховна Рада України;
www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України.
www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України
www.nubip.edu.ua – Національний університет біоресурсів і природокористування України
www.unwto.org/facts/eng/barometer.htm – UNWTO World Tourism Barometer. Веб-сайт статистики ВТО
www.tsaa.org.ua – Пошукові служби Інтернет.
www.greentour.com.ua – спілка Зеленого туризму.
www.icp.org.ua – Інститут розвитку.
www.overia-tourism.com – програмний комплекс «Оверия-Туризм» для туристичних агентств та туроператорів.
www.booking.com – міжнародна система бронювання готелей
www.tpg.ua – національний туроператор «ТПГ»
www.accordtour.com – туроператор «Аккорд-тур»
www.tui.ua – національний туроператор «ТУІ»